

Τίτλος μαθήματος στα ελληνικά και αγγλικά	«Η ανθρωπωνυμία του Ηροδότου, ιστορικά, μυθικά και ομιλούντα ονόματα» Herodotus'onomastics as a lingual source: historical, mythological and 'speaking' names				
Κωδικός μαθήματος	ΑΓΛ 484				
Τύπος μαθήματος	Σεμινάριο. Το προπτυχιακό σεμινάριο γλωσσολογίας προσφέρεται κάθε χειμερινό εξάμηνο, είναι δε υποχρεωτικό μάθημα της Κατεύθυνσης Κλασικών Σπουδών.				
Επίπεδο	Προπτυχιακό				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	12 θέσεις: Για τους τριτοετείς κανονικά, αλλά και απορριφθέντες τεταρτοετείς, πεμπτοετείς και εκτοετείς φοιτητές. Διδάσκεται κάθε Τρίτη 16:30-19:30 μ.μ. στην αίθ. Ε 116 στα Κεντρικά				
Όνομα διδάσκοντα	Άννα Παναγιώτου-Τριανταφυλλοπούλου				
ECTS	10	Διαλέξεις / εβδομάδα	Ένα συνεχές τρίωρο μάθημα	Εργαστήρια / εβδομάδα	Εφ' όσον το επιτρέψει η κατάσταση, θα διεξαχθεί άπαξ υποχρεωτικό, ενταγμένο στο μάθημα τρίωρο εκπαιδευτικό σεμινάριο πληροφορικής παιδείας από τη Δρα Αλεξία Λουκά, υπεύθυνη για τα μαθήματα αυτά στη Φιλοσοφική Σχολή, με βιβλιογραφία του μαθήματος: αφορά ηλεκτρονική αναζήτηση στο δίκτυο βιβλιοθηκών, βάσεις δεδομένων, RefWorks, κλπ., σε προχωρημένο επίπεδο σε σχέση με την Ιστορική Γλωσσολογία Α' και Β'.
Στόχοι μαθήματος	Το σεμινάριο γλωσσολογίας, με διαφορετικό περιεχόμενο κάθε χρόνο, σχεδιάζεται ως μάθημα εξειδίκευσης σε θέματα που εντάσσονται στην προβληματική και τη μεθοδολογία της Ιστορικής Γλωσσολογίας, με στόχο την εμβάθυνση και παράλληλα τη χρήση διεπιστημονικών ερευνητικών μεθόδων και εργαλείων από τον τομέα της Κλασικής φιλολογίας, της επιγραφικής, της κοινωνιογλωσσολογίας, της ιστορίας μιας θρησκείας, κλπ. Τα ανθρωπωνύμια είναι ένας ξεχωριστός τομέας της γλωσσολογίας, στο μεταίχμιο της διαλεκτολογίας, της ιστορίας, της κοινωνιογλωσσολογίας, της φιλοσοφίας, της θρησκείας. Ως κατηγορία διαμορφώνεται ή επηρεάζεται από τις αξίες, την παράδοση,				

	<p>τις θρησκευτικές ιδέες, το ιδεώδες για το σωματικό κάλλος, την οικονομική και κοινωνική θέση, το φύλο του ατόμου και τη διάλεκτο που χρησιμοποιείται σε μια περιοχή αλλά και τον συρμό σε μια κοινωνία.</p> <p>Εισαγωγικά θα εξετασθούν τα ανθρωπωνύμια που απαντούν στο ιστορικό έργο του Ηροδότου και θα επιχειρηθεί κατάταξή τους σύμφωνα με κριτήρια μορφολογικά και σημασιακά. Θα διερευνηθεί επίσης η κατηγορία των ομιλούντων ονομάτων και η σχέση τους με την πλοκή μιας αφήγησης.</p>		
Μαθησιακά αποτελέσματα	<p>Κατανόηση εκ μέρους των φοιτητών και έρευνα επί θεμάτων που σχετίζονται με τη δημιουργία, τη μορφή και τη σημασία των ανθρωπωνυμίων εντός μιας δεδομένης γλωσσικής κοινότητας.</p> <p>Σε συνάρτηση με τα παραπάνω, οι φοιτητές θα ασκηθούν στην επιστημονική ετυμολόγηση, ανάλυση της παραγωγής, της γραμματικής και σημασιακής ανάλυσης των ανθρωπωνυμίων, πράγμα που θα επιτρέψει την κατανόηση του συμβολισμού και του ιδιαίτερου νοήματος που έχουν τα ονόματα εντός μιας γλωσσικής κοινότητας. Οι φοιτητές θα διεξαγάγουν έρευνα πρωτίστως στις πρωτογενείς πηγές και στη δευτερεύουσα βιβλιογραφία του θέματος του σεμιναρίου. Τέλος, θα μάθουν να συντάσσουν, να παρουσιάζουν με σύγχρονες τεχνικές, να διορθώνουν με την καθοδήγηση της διδασκούσης τις γραπτές τους εργασίες στη θεματική του σεμιναρίου.</p>		
Προαπαιτούμενα	Επιτυχής ολοκλήρωση τουλάχιστον της Ιστορικής Γλωσσολογίας Α' (ΑΓΛ 263) ή της Ιστορικής Γλωσσολογίας Β' (ΑΓΛ 369).	Συναπαιτούμενα	ΓΕΠ 150
Περιεχόμενο μαθήματος	<p>Εισαγωγή</p> <p>Η επιστημονική ετυμολόγηση. Η παρετυμολογία.</p> <p>Η κατάταξη των ανθρωπωνυμίων από γραμματικής απόψεως.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Ονόματα σύνθετα και τα υποκοριστικά τους. Υποκοριστικά μορφήματα. Εκφραστικός διπλασιασμός. <p>Η σημασιακή κατάταξη.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Το ανθρωπωνύμιο και οι συγγενικές σχέσεις. ➤ Η διάσταση της παράδοσης. ➤ Το φύλο. ➤ Η κοινωνική σημασία του ονόματος. ➤ Η θρησκεία. ➤ Οι ιδέες. ➤ Τα ευχετικά ονόματα. ➤ Η αποφυγή της βασκανίας. ➤ Τα ανθρωπωνύμια που προέρχονται από θεωνύμια. ➤ Τα ανθρωπωνύμια που σχετίζονται με τη γεωμορφολογία μιας περιοχής. ➤ Τα ανθρωπωνύμια που προέρχονται από ζωνώνμια. ➤ Τα ανθρωπωνύμια που προέρχονται από πατριδωνυμικά. ➤ Τα ανθρωπωνύμια που δηλώνουν σωματικά χαρακτηριστικά. <p>Τα δάνεια από άλλες γλώσσες στην ανθρωπωνυμία.</p> <p>Αλλαγές στην ανθρωπωνυμία λόγω συρμού.</p> <p>Τα μυθολογικά ονόματα.</p> <p>Τα ομιλούντα ονόματα.</p>		

<p>Μεθοδολογία διδασκαλίας</p>	<p>Παραδόσεις από τη διδάσκουσα και από τα μέσα του εξαμήνου παρουσίαση από τους φοιτητές και διόρθωση εργασιών. Πριν από την έναρξη κάθε μαθήματος, αναρτάται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα (εν προκειμένω στο Blackboard) το μάθημα με τα κυριότερα σημεία που θα αναλυθούν, το σχετικό υποστηρικτικό υλικό, χάρτες, διαγράμματα, φωτογραφίες και ειδικότερη, ανά εργασία, βιβλιογραφία, πλην της γενικής που στέλλεται στην αρχή κάθε εξαμήνου με το συμβόλαιο του μαθήματος.</p> <p>Για τους φοιτητές του προγράμματος ERASMUS δίδεται προφορικά αλλά και στο PP ταυτόχρονη μετάφραση όλων των ανωτέρω στα αγγλικά ή τα γαλλικά, αναλόγως των γλωσσών που γνωρίζουν οι φοιτητές αυτοί.</p> <p>Διεξάγονται υποχρεωτικά σεμινάρια πληροφορικής παιδείας από την κ. Αλεξία Λουκά (βλ. ανωτέρω στην παράγραφο «Εργαστήρια») με τη βιβλιογραφία του μαθήματος.</p>
<p>Βιβλιογραφία</p>	<p>BECHTEL Fr., <i>Die historischen Personennamen des Griechischen bis zur Kaiserzeit</i>, Halle: Max Niemeyer 1917, αναστατική αναπαραγωγή Georg Olms Hildesheim 1964.</p> <p>BEEKES R., <i>Etymological Dictionary of Greek</i>, (Leiden Indo-European Etymological Dictionary Series 10/1 & 10/2), Leiden – Boston: Brill 2010.</p> <p>CHANTRAINE P., <i>Dictionnaire étymologique de la langue grecque. Histoire des mots</i>, Paris: Klincksieck 1968-1980. Nouvelle édition avec, en supplément, <i>les Chroniques d'étymologie grecque</i> (1-10), rassemblées par A. Blanc, Ch. de Lamberterie et J.-L. Perpillou, Paris: Klincksieck 2009.</p> <p>LGPN:</p> <p>FRASER P.M. – MATTHEWS E. (ed.), <i>A Lexicon of Greek Personal Names, I. The Aegean Islands, Cyprus, Cyrenaica</i>, Oxford: Clarendon Press 1987.</p> <p>OSBORNE M.J. – BYRNE S.G., <i>A Lexicon of Greek Personal Names, II. Attica</i>, Oxford: Clarendon Press 1994.</p> <p>FRASER P.M. – MATTHEWS E., <i>A Lexicon of Greek Personal Names, IIIA. The Peloponnese, Western Greece, Sicily and Magna Graecia</i>, Oxford: Clarendon Press 1997.</p> <p>FRASER P.M. – MATTHEWS E., <i>A Lexicon of Greek Personal Names, IIIB. Central Greece: from the Megarid to Thessaly</i>, Oxford: Clarendon Press 2000.</p> <p>FRASER P.M.- MATTHEWS E., <i>A Lexicon of Greek Personal Names, IV. Macedonia, Thrace, Northern Regions of the Black Sea</i>, Oxford: Clarendon Press 2005.</p> <p>CORSTEN T., <i>A Lexicon of Greek Personal Names, VA. Coastal Asia Minor: Pontos to Ionia</i>, Oxford: Clarendon Press 2010.</p> <p>BALZAT J.S. – CATLING R.W.V. – CHIRICAT E. – MARCHAND F., <i>A Lexicon of Greek Personal Names, VB. Coastal Asia Minor: Caria to Cilicia</i>, Oxford: Clarendon Press 2013.</p> <p>BALZAT J.S. – CATLING R.W.V. – CHIRICAT E. –CORSTEN T., <i>A Lexicon of Greek Personal Names, V.C. Inland Asia Minor</i>, Oxford: Clarendon Press 2018.</p>

	<p>FRISK Hj., <i>Griechisches etymologisches Wörterbuch</i>, Heidelberg: C. Winter 1960-1973.</p> <p>PAPE W. – BENSELER G.E., <i>Wörterbuch der Griechischen Eigennamen</i>³, (Handwörterbuch der griechischen Sprache, 3), Braunschweig: Friedrich Vieweg und Sohn 1863 – 1870.</p>
Αξιολόγηση	<p>Η παρουσίαση και μετά από διορθώσεις η τελική μορφή της γραπτής εργασίας δίδουν το 30% και το 50% της τελικής βαθμολογίας αντιστοίχως. Το 20% της βαθμολογίας δίδεται από επί μέρους ασκήσεις και τη συμμετοχή στο μάθημα.</p> <p>Οι φοιτητές του προγράμματος ERASMUS παρουσιάζουν τις εργασίες τους συνήθως στα αγγλικά ή στα ελληνικά, έχουν όμως τη δυνατότητα να παραδώσουν την τελική μορφή σε μία από τις γλώσσες που γνωρίζει και η διδάσκουσα.</p>
Γλώσσα	<p>Ελληνική.</p> <p>Όταν παρακολουθούν το μάθημα και φοιτητές του προγράμματος ERASMUS τα κυριότερα στοιχεία της συζητήσεως αναλύονται ταυτόχρονα στα αγγλικά ή τα γαλλικά (βλ. ανωτ. στην παράγραφο «Μεθοδολογία Διδασκαλίας»).</p>